

Kirke-, utdanning- og forskningskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Vår sak nr: 1425/10 TS

Arkivnr: 110

Deres ref:

Dato:19.10.2010

STATSBUDSJETTET 2011 - INNSPILL OG KOMMENTARER FRA NORSK TJENESTEMANNSLAG

NTL er skuffet over at Regjeringen i statsbudsjettet for 2011 ikke har fulgt opp løftene i Soria Moria II når det gjelder vekst i basisbevilgningene til universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter.

En medvirkende årsak til at Norge som nasjon klarte seg forholdsvis bra gjennom den internasjonale krisen utløst av finanskapitalens frie spillerom er den høyt utdannende befolkningen samt forskningens bidrag til produktivitet, innovasjon og kompetanse. Derfor bør bevilgningene til forskning og utdanning styrkes vesentlig for å bidra til at vi i framtidens står best mulig rustet til å motstå kriser som vil komme.

Regjeringen har fortsatt en lang vei å gå før målene i Soria Moria II kan oppfylles. NTL vil derfor kommentere potensialet for forbedringer i forslaget til statsbudsjett for 2011.

Universiteter og høyskoler

Arbeidsgruppa som skulle vurdere handlingsrommet i universitets- og høyskolesektoren la fram sin innstilling 25. februar 2010. Det var stor enighet om beskrivelsen av situasjonen i sektoren blant arbeidsgruppas medlemmer. De foreslo til sammen 62 forslag til forbedring av hverdagen til de ansatte i sektoren. Hittil har statsråden fulgt opp 2 av forslagene. Heller ikke i statsbudsjettet forplikter regjeringen seg til å følge opp arbeidsgruppas innstilling. Det er beklagelig, særlig med tanke på at mange av forslagene ikke er kostnadskrevende.

NTL er bekymret over at Regjeringens forslag til statsbudsjett vil medføre kutt i det enkelte læresteds budsjett. Dette vil ramme lønns- og arbeidsvilkårene til alle ansatte ved landets universiteter, høyskoler og forskningsinstitutter. Hvis budsjettforslaget i sin nåværende form blir vedtatt vil dette svekke sektorens handlingsrom ytterligere.

Selv om den samlede bevilgningen til FoU-området øker fortsetter utarming av universitetene ved at presset på basisbevillingen blir stadig større. Dette går utover den frie grunnforskningen. Konsekvensen er dårligere arbeidsvilkårene for de ansatte ved universitetene. Grunnforskning er en særdeles viktig aktivitet ved universiteter og høyskoler som det kan virke som regjeringen har glemt i forslaget til neste års statsbudsjett. Økningen i antall studieplasser som regjeringen

foreslår i sitt budsjett kan bidra til ytterligere press på basisbevillingen. Basisbevillingen må opp på et nivå hvor denne utgjør minimum 60 % av inntektene til universiteter og høyskoler.

Det er positivt at regjeringen foreslår å opprette 2200 nye studieplasser, men når basisbevillingene ikke øker kan dette gå utover forskningen og på sikt gi dårligere studietilbud. Det er bred enighet både i stortinget og i sektoren om at forskningen skal være forskningsbasert, derfor må nye studieplasser følges opp med økt bevilling til forskning.

En opptrapping av antall studieplasser må følges opp med en satsning på flere vitenskapelige stillinger, samt bygg og vedlikeholdslik at universitetene og høyskolene kan rustes til å møte utdanningsbølgen uten å gå på akkord med utdanningskvaliteten.

I dag er studieplassene finansiert ved at utdanningsinstitusjonene får dekket 60 prosent av utgiftene per student som en del av rammebevillingen, de resterende 40 prosentene får de når studentene avlegger studiepoeng. Kravet om fullfinansiering innebærer at de studiestedene som skal opprette et betydelig antall nye studieplasser får 100 prosent av utgiftene knyttet til en studieplass de to første årene, hvorav 40 prosent er et lån.

Universitetene er storforbrukere av midlertidige tilsetninger, utover lovhjemlede stipendiat og Post.doc-stillinger. Dette gjelder både administrative, tekniske og vitenskapelige stillinger. Det er alt for mange som blir gående i årevis på kortvarige kontrakter, ofte knyttet til eksternt finansierte prosjekt. Arbeidsgiveransvaret blir derfor utydelig. NTL mener at det ikke er ønskelige at statlige virksomheter skal bruke midlertidig tilsetning oftere enn andre virksomheter. For den enkelte tilsatte er en midlertidig tilsetning en svært uheldig situasjon. NTL har derfor store forhåpninger til den departementsnedsatte arbeidsgruppen skal kartlegge midlertidigheten i sektoren og komme med forslag til tiltak for å redusere denne.

NTL mener at den individuelle forskningsretten igjen må tariffestes gjennom avtaler mellom tjenestemannsorganisasjonene og staten. Innholdet i den individuelle forskningsretten må tilpasses ulike institusjoners og miljøers egenart, men også dette må løses i forhandlinger, ikke individuelt.

Forskningsinstituttene

Forskningsinstituttene utførte i 2008 om lag 22 % av den totale forskningen i Norge. Mange av instituttene sliter med en meget anstrengt økonomi. Basisbevillingene til instituttsektoren er svært lav. Virksomhetene finansieres hovedsakelig gjennom å selge prosjekter i markedet. I 2009 ble det innført et nytt system for den statlige basisfinansieringen av forskningsinstitutter, men den totale bevillingen til forskningsinstituttene har ikke økt. NTL krever at basisbevillingen til forskningsinstitutter må økes og ikke skal baseres på resultatkriterier.

Bevillingene til forskningsinstitutter foreslås økt, om enn marginalt, for 2011 sammenlignet med 2010. Det er positivt, men likevel ikke et godt nok svar på de utfordringer samfunnet står ovenfor når det gjelder forskning og utvikling. NTL er derfor skuffet over at regjeringen ikke følger opp sine egne målsettinger i Soria Moria II når vi er inne i en utvikling hvor betydningen av forskning og utvikling er større enn noen sinne. Særlig innenfor forskning og utvikling på fornybar energi og miljø burde satsningen vært langt større. Her forsømmer regjeringen seg ikke bare ovenfor dagens samfunn, men også framtiden for hele kloden.

NTL er kjent med at flere statlige virksomheter kompenseres for økte fremtidige pensjonsforpliktelser som følge av overgang til ny regnskapsstandard, men det samme er ikke gjort for forskningsinstituttene. NTL opplever at forskningsinstitutter melder overgang fra ytelsesbaserte pensjonsordninger til innskuddspensjoner. Dette gir de ansatte dårligere pensjonsavtaler. Det er liten tvil om at utviklingen drives av regnskapsreglens krav om at bedriftene må avsette egenkapital til mulig fremtidige økninger i pensjonspremiene.

Studiestøtten

Vi ser at studiestøtten øker noe, men det likevel langt fram til målet om å gjenreise heltidsstudenten. Stipenddelen av støtten må gradvis økes, og tidligere inngåtte studielån avskrives parallelt. NTL krever en politisk styrt, lav rente på studielån. Samtidig forutsetter NTL at studiestøtten utvides til 11 måneder i året.

Statens lånekasse for utdanning

NTL er svært bekymret for situasjonen i Statens lånekasse for utdanning og budsjettforslaget vil få uheldige virkninger for lånekassens brukere, det vil si studenter og tilbakebetalerne.

Lånekassen er midt inne i en større fornyelse, både på den tekniske side (IKT) og rent organisatorisk. For å kunne gjennomføre dette på en hensiktsmessig måte er det nødvendig med ytterligere 17,5 millioner kroner i statsbudsjettet for 2011. I forslaget til statsbudsjettet er Lånekassens driftsbudsjett styrket med 5 millioner kroner, noe som selvsagt bidrar positivt, men det er på langt nær det som er det reelle behovet.

Lånekassen er ikke kompensert for de økte utgiftene til pensjonsinnbetaling i Statens pensjonskasse. Dette etterslepet utgjorde for 2010 og de to forutgående år 9,4 millioner kroner. Dette må på plass i statsbudsjettet for 2011.

Studentboliger

Det er stor mangel på studentboliger ved de fleste læresteder. Universiteter og høyskoler skal gi studietilbud til studenter fra hele Norge og tar også imot mange studenter fra utlandet. NTL forventer derfor at det bevilges større midler til flere studentboliger. Flere studentboliger kan virke prisdempende på leiemarkedet i byer med stor studentpopulasjon. Det er også et tiltak ut i fra et samfunnsøkonomisk perspektiv da det kan bidra til økt sysselsetting i bygningssektoren.

NTL krever at følgende må på plass i Stortingets behandling av statsbudsjett for 2011:

En styrking av budsjettene til universitetene, høyskolene og forskningsinstituttene

Økt satsing på grunnforskning i form av økt basisandel og frie prosjektmidler

Flere faste stillinger for å redusere midlertidigheten i sektoren

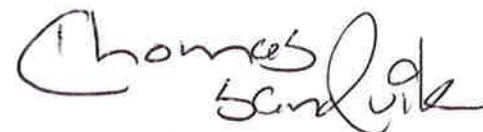
Lånekassen må tilføres nok midler til å gjennomføre politisk vedtatte omstillinger

11 måneders studiestøtte

Med hilsen

NORSK TJENESTEMANNSLAG

Anita K. Solhaug
første nestleder

Thomas Sandvik
forbundssekretær